

สรุปผลการวิจัย

ความมุ่งหมายในการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบสัมฤทธิผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน ม.ศ. 5 สายอาชีพ ในนครหลวงกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับฐานะทางเศรษฐกิจสังคม การเรียนการสอน เพศ และประเภทของโรงเรียน และเพื่อศึกษาอิทธิพลของฐานะทางเศรษฐกิจ การเรียนการสอน ที่มีต่อสัมฤทธิผลในการเรียนสังคมศึกษาของนักเรียนชั้น ม.ศ. 5 สายอาชีพ ในนครหลวงกรุงเทพมหานคร ด้วยการสร้างแบบสำรวจฐานะทางเศรษฐกิจสังคม และการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา โดยนำไปทดสอบกับนักเรียนในระดับเดียวกัน 30 คน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น และนำแบบสอบถามนี้ไปสอบถามนักเรียน ม.ศ. 6 สายอาชีพในนครหลวงกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน โรงเรียนละ 60 คน เป็นชาย 270 คน หญิง 90 คน รวม 360 คน ตัวอย่างประชากรเหล่านี้ได้มาจากการสำรวจโดยวิธี Random ระดับทางเศรษฐกิจสังคมของครอบครัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ก่อน นอกจากนี้ได้ทำการเก็บรวบรวมคะแนนสอบไล่วิชาสังคมศึกษาของนักเรียน ม.ศ. 5 สายอาชีพปีการศึกษา 2513 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร ต่อจากนั้นนำคะแนนสอบไล่วิชาสังคมศึกษาที่ได้มาวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two way Analysis of Variance) แล้วนำคะแนนเฉลี่ยวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน ม.ศ. 5 สายอาชีพ จำแนกตามระดับฐานะทางเศรษฐกิจสังคม การเรียนการสอน เพศ และประเภทของโรงเรียนมาทดสอบความแตกต่างแต่ละคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's Test For Multiple Comparisons) เมื่อปรากฏว่านักเรียนชายหญิงในโรงเรียนราษฎร์และรัฐบาล จำแนกตามระดับฐานะทางเศรษฐกิจสังคมและการเรียนการสอนมีสัมฤทธิผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

1. สัมฤทธิ์ผลวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนทั้งชาย-หญิง รวมทุกระดับฐานะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นักเรียนชายจากทุกระดับฐานะมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาไม่แตกต่างกัน นักเรียนหญิงกลุ่มกลางได้คะแนนวิชาสังคมศึกษาสูงที่สุด นักเรียนหญิงกลุ่มสูงได้คะแนนวิชาสังคมศึกษาต่ำที่สุด

2. โดยเฉลี่ยแล้วนักเรียนโรงเรียนราษฎร์และรัฐบาลรวมทุกระดับฐานะมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 แต่ นักเรียนจากแต่ละระดับฐานะมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสังคมศึกษาไม่แตกต่างกัน นักเรียนกลุ่มต่ำโรงเรียนราษฎร์และรัฐบาลมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 และนักเรียนกลุ่มต่ำโรงเรียนราษฎร์มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงที่สุด

3. นักเรียนชาย-หญิง ที่ได้รับการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ รวมทุกแบบ มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสังคมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นักเรียนชายที่ได้รับการเรียนการสอนแบบต่างกัน มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาไม่แตกต่างกัน นักเรียนหญิงที่ได้รับการเรียนการสอนแบบต่างกัน มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นักเรียนหญิงที่ได้รับการเรียนการสอนแบบที่ 1 มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาสูงที่สุด และนักเรียนหญิงที่ได้รับการเรียนการสอนแบบที่ 2 มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำที่สุด

4. นักเรียนในโรงเรียนราษฎร์และรัฐบาล ที่ได้รับการเรียนการสอนรวมทั้ง 3 แบบ มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสังคมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นักเรียนในโรงเรียนราษฎร์และรัฐบาลที่ได้รับการเรียนการสอนแต่ละแบบแตกต่างกัน มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสังคมศึกษาโดยเฉลี่ยแล้วแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 และนักเรียนที่ได้รับการเรียนการสอนแบบที่ 3 ในโรงเรียนราษฎร์ มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสังคมศึกษาสูงที่สุด นักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลที่ได้รับการเรียนการสอนแบบต่างกัน มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสังคมศึกษาโดยเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นักเรียน

๕ ในโรงเรียนรัฐบาลที่ได้รับการเรียนการสอนแบบที่ 1 มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสังคมศึกษาสูงที่สุด และนักเรียนที่ได้รับการเรียนการสอนแบบที่ 3 มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำที่สุด

5. ทางสถานสภาพแวดล้อมทางบ้าน นักเรียนชายร้อยละ 34.81 นักเรียนหญิงร้อยละ 28.88 นักเรียนโรงเรียนราษฎร์ร้อยละ 38.88 และนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลร้อยละ 33.61 อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ประชาชนในละแวกใกล้เคียงมีฐานะดี ได้รับการศึกษาค่อนข้างสูง

6. ทางสถานสภาพแวดล้อมทางโรงเรียน นักเรียนชาย-หญิง นักเรียนในโรงเรียนราษฎร์และรัฐบาลส่วนใหญ่คือร้อยละ 50 ขึ้นไปใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือสารคดี ช่วยผู้ปกครองทำงานบ้าน และฟังวิทยุ ส่วนจำนวนน้อยคือร้อยละ 5.00 ใช้เวลาทำงานพิเศษเพื่อหารายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัว

นักเรียนร้อยละ 66.52 ทั้งในโรงเรียนราษฎร์ รัฐบาล ชายและหญิงชอบเรียนวิชาสังคมศึกษา เพราะเป็นวิชาที่ก่อให้เกิดความรู้รอบตัวอย่างกว้างขวาง ส่วนจำนวนน้อยที่สุดคือร้อยละ 7.08 ชอบเรียนสังคมศึกษา เพราะชอบครูที่สอน ขณะเดียวกันนักเรียนร้อยละ 51.94 ไม่ชอบเรียนเพราะเป็นวิชาที่ต้องจดจำ ท่องหนังสือมาก และร้อยละ .27 ไม่ชอบเรียนเพราะเป็นวิชาที่มีการบ้านมาก

อุปสรรคในการเรียนสังคมศึกษาที่นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 44.86 เห็นว่าสำคัญคือการขาดแคลนอุปกรณ์ รองลงไปร้อยละ 29.72 เนื่องจากหนังสืออ่านประกอบมีน้อยไม่เพียงพอ ส่วนน้อยที่สุดคือร้อยละ 5.13 มีความเห็นว่าการจัดเวลาเรียนให้มีมากเกินไป

เมื่อนักเรียนไม่เข้าใจวิชาในหมวดสังคมศึกษา นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 49.72 ถามครู รองลงไปร้อยละ 28.88 ศึกษาคนเดียวจากหนังสือ และน้อยที่สุดคือร้อยละ 6.94 ใช้วิธีอื่น ๆ เช่นถามเพื่อน

หนังสือเรียนที่นักเรียนใช้คนกว่าประกอบการเรียนการสอนนั้น ร้อยละ 46.11 คือหนังสือแบบเรียน รองลงไปร้อยละ 38.05 คือหนังสือเอกสารจากหน่วยราชการและที่น้อยที่สุดคือร้อยละ 4.58 คือหนังสืออื่น ๆ

7. คำนการเรียนการสอน นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 44.44 เรียนจากครูที่ใช้วิธีการอธิบายและซักถาม รองลงไปร้อยละ 39.72 เรียนจากครูที่บอกให้จด และที่น้อยที่สุดคือร้อยละ 2.22 เรียนด้วยวิธีที่ทั้งครูและนักเรียนวางแผนการเรียนการสอนร่วมกัน

อุปกรณ์การสอนที่ครูใช้มากที่สุดคือ แผนที่ รองลงไปคือรูปภาพ อุปกรณ์ที่ใช้น้อยที่สุดคือ มีตรา

กิจกรรมที่ครูจัดส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 74.86 ให้นักเรียนอ่านหนังสือประกอบ รองลงไปร้อยละ 21.11 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มอภิปรายหรือคนควาทำรายงานเพิ่มเติม และน้อยที่สุดคือร้อยละ 1.94 ให้นักเรียนแสดงละครสั้น ๆ เกี่ยวกับหัวข้อที่เรียนบางเรื่อง

สิ่งที่ช่วยส่งเสริมการเรียนสังคมศึกษาที่โรงเรียนจัดให้มีส่วนใหญ่ร้อยละ 58.33 มีห้องสมุด รองลงไป ร้อยละ 51.94 มีแผนที่ และที่น้อยที่สุดร้อยละ 1.66 มีพิพิธภัณฑ์สังคมศึกษา

จากผลการวิจัยมีข้อที่น่าสังเกตดังนี้

นักเรียนทั้งชาย-หญิง รวมทุกระดับฐานะมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสังคมศึกษาแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 แสดงว่านักเรียนที่มาจากฐานะทางเศรษฐกิจสังคมต่างกัน จะมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนแตกต่างกัน ซึ่งตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยนี้เหมือนกับการวิจัยของ ประนอม สุทธิอารมณ์, สุข เกษชัย, วัฒนา พุ่มเล็ก, เมอร์ฟีน (Murfin), แมคเคอรี (McQuary), คอสเตอร์ (Coster) ฮาร์วิกเฮิสต์ (Havighurst) และโคปรา (Chopra) แต่แตกต่างจากผลการวิจัยของ ลอง (Long) (ดูรายละเอียดในบทที่ 1) ซึ่งปรากฏผลว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมระดับกลาง และต่ำเรียนจบ ขณะที่นักเรียนจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมระดับสูงเรียนไม่จบ

สำหรับนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์และรัฐบาลรวมทุกระดับฐานะมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสังคมศึกษาแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญที่ .05 แสดงว่านักเรียนที่

มาจากระดับฐานะทางเศรษฐกิจสังคมต่างกัน จะมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่างกัน ผลการวิจัยนี้เหมือนกับผลการวิจัยของ ประนอม สุทธิอารมณ์, สุข เกรซชัย, วัฒนา พุ่มเล็ก เมอเฟิน (Murfin), แมคเคอร์รี่ (McQuary), คอสเตอร์ (Coster) ฮาวิกเฮิสต์ (Havighurst) และโคปรา (Chopra) แต่แตกต่างจากผลการวิจัยของ ลอง (Long) (ดูรายละเอียดในบทที่ 1) แต่เมื่อเปรียบเทียบนักเรียนโรงเรียนราษฎร์และรัฐบาลในแต่ละระดับฐานะ ปรากฏว่าสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสังคมศึกษาไม่แตกต่างกัน แสดงว่าไม่ว่านักเรียนจะมาจากฐานะทางเศรษฐกิจสังคมระดับใดก็ตาม จะมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสังคมศึกษาไม่แตกต่างกัน

ทางด้านผลการเรียนการสอน ปรากฏว่านักเรียนชายและหญิงที่ได้รับการเรียนการสอนรวมทุกแบบ มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสังคมศึกษาต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ผลการวิจัยนี้เหมือนกับผลการวิจัยของแอนเดอร์สัน (Anderson) และซิปโป (Zappo) แต่แตกต่างจากผลการวิจัยของราห์มาน (Rahman)

นักเรียนในโรงเรียนราษฎร์และรัฐบาลที่ได้รับการเรียนการสอนรวมทุกแบบ มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสังคมศึกษาต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบนักเรียนโรงเรียนราษฎร์และรัฐบาลที่ได้รับการเรียนการสอนแต่ละแบบ ปรากฏว่าสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสังคมศึกษาโดยเฉลี่ยแตกต่างกันอีกด้วย ผลการวิจัยนี้เช่นเดียวกับผลการวิจัยของแอนเดอร์สัน (Anderson), และซิปโป (Zappo) แต่แตกต่างจากผลการวิจัยของ ราห์มาน (Rahman)

ข้อเสนอแนะ

1. จากการวิเคราะห์ปรากฏว่าระดับฐานะทางเศรษฐกิจสังคมและการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสังคมศึกษาของนักเรียน ม.ศ. 5 สายอาชีพ ดังนั้น ทางบ้าน โรงเรียน ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะสื่อมวลชนควรให้ความร่วมมือในการเสริมสร้างความเจริญอกงามค่านการเรียนสังคมศึกษา ด้วยการจัดพิมพ์เอกสาร นิตยสาร สิ่งตีพิมพ์อื่น ๆ ที่มีประโยชน์ไว้

บริการแก่นักเรียน และจัดรายการแนะนำการอ่านหนังสือที่ถูกต้อง การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

2. ครูผู้สอนสังคมศึกษาควรปรับปรุงวิธีการสอนสังคมศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ และคำนึงถึงตัวนักเรียนเป็นสำคัญ

3. ทางโรงเรียนควรสนับสนุนด้านการจัดอุปกรณ์การสอน จัดหนังสืออ่านประกอบที่เหมาะสมให้พอเพียงกับจำนวนนักเรียน จัดให้ครูได้รับการอบรมขณะประจำการ (inservice training) เชิญวิทยากรมาบรรยายและแนะนำแนวทางการสอน จัดประชุมทางวิชาการ จัดทัศนศึกษา จัดประชุมสังสรรค์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาระหว่างครูโรงเรียนต่าง ๆ ในระดับเดียวกัน

4. ทางฝ่ายวัดควรปรับปรุงวิธีการวัดผลให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยเฉพาะวิธีการทำข้อทดสอบ ควรมีข้อทดสอบที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างมีวิจรรณญาณ วิเคราะห์วิจารณ์เหตุการณ์ต่าง ๆ เป็น มิใช่วัดผลเพียงด้านความจำแต่อย่างเดียว ควรวัดพฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียนด้วย

5. ควรจะได้กระทำการวิจัยต่อไปเพื่อค้นหาสาเหตุด้านอื่น ๆ นอกจากด้านฐานะเศรษฐกิจสังคมและการเรียนการสอน ที่ทำให้สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนราษฎร์และรัฐบาล ทั้งเพศชาย-หญิง แตกต่างกัน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้ผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาต่อไป